

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston lausunto talousarviosta 2025 ja taloussuunnitelmasta 2026–2028

Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto kiittää mahdollisuudesta lausua talousarviosta 2025 ja taloussuunnitelmasta 2026–2028. Nuorisovaltuustolle esiteltiin talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2028 kokouksessa 20.11.2024. Kokouksessa käytiin keskustelua mahdollisuudesta lausua. Nuorisovaltuusto on huolissaan taloustilanteesta ja ymmärtää säästötarpeen. Nuorisovaltuusto kokee tarpeelliseksi lausua talousarviosta 2025 ja taloussuunnitelmasta 2026–2028, jotta kaikki käytössä olevat resurssit saadaan käytettyä mahdollisimman tehokkaasti nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Nuorisovaltuusto pitää jo hyviksi todettuihin palveluihin panostamista tärkeänä. Nuorisovaltuusto näkee chat-palvelut ja digitaaliset palvelut toimivina sekä kannattavina. On syytä muistaa, ettei kaikille nuorille tai palveluille digitaalinen muoto sovi. Esimerkiksi yksinäisille nuorille lähipalvelut ovat korvaamattomia. Erityisesti nuorten mielenterveyspalveluiden osalta on syytä käyttää resurssit tehokkaasti sinne missä nuoret löytävät palvelut. Tulisi tarkastella voisiko joitakin palveluita yhtenäistää, tai onko hyvinvointialueella palveluita, joita nuoret eivät ole ottaneet omakseen. Vaikka palvelun tarkoitusperä olisi hyvä, liian vähällä käytöllä oleviin palveluihin ei tulisi käyttää resursseja.

Nuorisovaltuusto toivoo, että nuorten kanssa työskenteleviä ammattilaisia koulutettaisiin kohtaamaan nuoret paremmin. Tämä olisi edullinen ja tehokas tapa parantaa palveluiden laatua ja ehkäistä palveluiden välttelyä. Nuoret haluavat tulla kuulluksi ja ymmärretyiksi. Vaikka murhe olisi ammattilaisen näkökulmasta pieni, se voi nuorelle olla tärkeä sekä kuormittava asia. Nuoret tulee kohdata ihminen ihmiselle.

Nuorisovaltuusto pitää ennaltaehkäisevää työtä tärkeänä palveluna, johon tulisi panostaa monilla osa-alueilla. Ennaltaehkäisevät ja matalan kynnyksen palvelut luovat turvallisuuden tunnetta. Toimivat ennaltaehkäisevät ja matalan kynnyksen palvelut levittävät tietoa ja antavat nuorille huomattun ja välitetyn olon. Nuorien on hyvä tietää, että ongelmiin tartutaan ajoissa, eikä silloin, kun on jo liian myöhäistä. Turvallisuuden tunne ja luotto palveluihin rohkaisee nuoria hakeutumaan ajoissa palveluiden piiriin ja kertomaan huolistaan. Kun nuoret saavat apua ajoissa, ei ongelmat pääse kasvamaan hallitsemattomiksi. Tämä on tärkeää nuorten hyvinvoinnin kannalta, mutta auttaa myös haasteellisessa taloustilanteessa. Mitä vakavammiksi oireet pääsevät kasvamaan, sitä kalliimmaksi hoito tulee.

Nuorten sosiaali- ja terveyspalvelut eivät ole vain ongelmien ratkaisemista, vaan ennen kaikkea nuorten tukemista kasvun, hyvinvoinnin ja tulevaisuuden haasteiden kohtaamiseen kannalta.

Palveluiden yhteensovittaminen on tärkeää resurssien järkevän käytön ja nuorten hyvinvoinnin kannalta. Esimerkiksi nuorten mielenterveyden haasteet näkyvät usein monilla hyvinvoinnin osa-alueilla. Nuoria tulisi

opastaa aiempaa enemmän palveluihin löytämisessä. Kustannustehokkainta ja nuorille parasta olisi, jos nuoret löytäisivät kerralla oikean avun piiriin.

Nuorisovaltuusto kokousta tällä hetkellä 8–10 kertaa vuodessa. Nuorisovaltuuston kokouksissa on paljon asiaa ja kokoukset ovat nuorille paljon tietoa sisältäviä kokonaisuuksia. Nuorisovaltuuston kokouksien määrä tulisi pitää ennallaan, jotta nuorisovaltuustolla olisi riittävä kyky toimia. Nuorisovaltuuston kokouksissa käydään paljon nuorille haastavia asioita läpi, eivätkä kokousten harventaminen ja pidentäminen auta nuoria toiminaan hyvinvointialueen nuorten edun mukaisesti.

Joensuussa, 21.11.2024

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto